

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SENKRETİZM BAĞLAMINDA KARADENİZ ROCK
OLGUSU: GRUP MARSİS ÖRNEĞİ**

**Hazırlayan
Seher AKKAŞ**

**Danışman
Doç. Dr. İbrahim Yavuz YÜKSELSİN**

İZMİR-2013

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum **Senkretizm Bağlamında Karadeniz Rock Olgusu: Grup Marsis Örneği** adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

.../.../2013

Seher AKKAŞ

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün/...../..... tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Müzik Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Seher AKKAŞ**'ın **Senkretizm Bağlamında Karadeniz Rock Olgusu: Grup Marsis Örneği** konulu tezi incelenmiş ve aday/...../..... tarihinde, saat 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezinolduğuna oy.....ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

TEZ/PROJE VERİ FORMU

Tez/Proje No: Konu Kodu: Üniv. Kodu:

• **Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.**

Tez/Proje Yazarının

Soyadı: AKKAŞ Adı: Seher

Tezin/Projenin Türkçe Adı: Senkretizm Bağlamında Karadeniz Rock Olgusu: Grup Marsis Örneği

Tezin/Projenin Yabancı Dildeki Adı: Syncretism Within The Context Of The Phenomenon Of 'Black Sea Region Rock': The Example Of Band Marsis

Tezin/Projenin Yapıldığı

Üniversitesi: D.E.Ü. Enstitü: G.S.E. Yıl: 2013

Diğer Kuruluşlar :

Tezin/Projenin Türü:

Yüksek Lisans:

Dili: Türkçe

Doktora:

Sayfa Sayısı: 65

Tıpta Uzmanlık:

Referans Sayısı: 44

Sanatta Yeterlilik:

Tez/Proje Danışmanlarının

Ünvanı: Doç.Dr. Adı: İbrahim Yavuz Soyadı: YÜKSELSİN

Türkçe Anahtar Kelimeler:

- 1-Senkretizm
- 2-Melezlik
- 3-Karadeniz Rock
- 4-Popüler Müzik
- 5-Kültürel Çalışmalar

İngilizce Anahtar Kelimeler:

- 1- Syncretism
- 2- Hybridity
- 3- BlackSea Rock
- 4- Popular Music
- 5- Cultural Studies

Tarih:

İmza:

Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum Evet Hayır

ÖZET

Hiçbir kültürün katıksız ve özgün olmadığı, doğası gereği kültürlerin az ya da çok geçirgen ve sürekli değişim içinde oldukları günümüz sosyal bilimlerinin ortak kabul gören anlayışlarından biridir. Son yıllarda bu alanda daha çok üzerinde durulan nokta, kültürlerin orijinal kalıntılarından çok, değişim ve dönüşümle ortaya çıkardıklarıdır. Bu değişim ve dönüşümün en ilgi toplayan noktalarından biri ise kültürlerin etkileşim sürecinde birbirlerinden neyi, nasıl ve ne şekilde alarak içselleştirdikleri, inşa ve yaratma sürecinde ortaya koyduklarıdır. En yalın haliyle iki ya da daha fazla şeyin bir araya gelerek yeni bir şeyin ortaya çıkması olarak tanımlanabilecek olan senkretizm (*syncretism*), artan küreselleşme tartışmalarıyla birlikte günümüz sosyal bilimlerinin değişim ve dönüşüme odaklı çalışmalarına ışık tutan en yaygın kavramlarından biri olarak karşımıza çıkar.

Bu çalışma günümüz yerel müziklerinin popüler müziklerle etkileşimi sonucu aldıkları görünümü senkretizm bağlamında ele almayı amaçlar. Çalışmanın ilk bölümü, 'senkretizm' terimine ve onun temel dinamiklerine odaklanır. Çalışmanın kavramsal modeli olarak 'senkretizm'in diğerlerine tercih edilme nedenleri üzerinde durur. İkinci bölümde senkretik Karadeniz Rock olgusunun tarihsel arkaplanı ve onu oluşturduğu düşünülen etmenler irdelenir. Üçüncü ve son bölümde, bu bağlamda net ve popüler bir örnek olarak, Karadeniz yerel müziğinin rock müzikle bir arada kullanımı ile ortaya çıkan ve 'Karadeniz Rock' olarak tanımlanan olgu, kendi ifade biçimini bu olgu içine konumlandıran Grup Marsis örneği ile irdelenir ve somutlaştırılır.

Kültürün her alanında olduğu gibi müzik pratikleri de, karışımlarla değişmeye ve dönüşmeye daima açıktır. Sonuç olarak, günümüzde, farklı müzik kültürlerinin bir arada kullanılarak yeni senkretik pratiklerin oluşturulması aşamasında kullanılan dinamikler, geçmişin spontan oluşumlarından farklıdır. Çeşitli stratejiler etrafında kurgulanır ve sunulurlar.

ABSTRACT

It is one of the commonly accepted understandings of the current liberal arts that no culture is pure or authentic and that cultures, due to their nature, are more or less pervious and prone to continuous changes. Recently rather than the original remnants of cultures, the emphasis in this field is more on the fact that cultures emerge as a result of changes and transformations. One of the most attention drawing points of these changes and transformations within this interaction process is what cultures derive from each other and how they internalize and exhibit their derivations with in the process of building and creation. Syncretism which can most plainly be described as the emergence of something new out of the convergence of two or more things, together with the increasing discussions of globalization is one of the most common concepts of liberal arts today illuminating the studies focused on change and transformation.

The purpose of this study is to consider, within the context of syncretism, the perspective the modern day local genres obtained through their interaction with popular genres of music. The first part of the study is focused on the term senceticism and its basic dynamics. As a conceptual model, the study dwells on reasons for preferring sencretism to others. In the second part of the study the historical background of the phenomenon of sencretic Black Sea Rock and and its constituents are dealt with. The third and the last part of the study, as an exact and popular example, the phenomenon of ‘Black Sea Region Rock’ which has emerged through the combined use of Black Sea local music and rock music is examined. This phenomenon is embodied with the example of Band Marsis which has located its way of musical expression in this phenomenon.

As in every field of culture, music practices are constantly open to change and transformation. As a result, today the dynamics used at the stage of forming the new syncretic practices through using various music cultures together are different from the spontaneous formations of the past. They are fictionalized and presented around various strategies.

ÖNSÖZ

Müzik pratiklerinin karışımlarla değişmeleri, dönüşmeleri ve sonrasında yeniden adlandırılmaları, konservatuar eğitimim sırasında geleneksel bir müzik türünü icra etmek üzere eğitim almış olsam da, dinleyici olarak daima kafamda soru işaretleri oluşturan ve anlama isteği uyandıran bir alan olmuştur. Bu nedenle, tez çalışmam için konu seçimim, aslında durumu incelemede kullanılan terimlere dair güçlükleri bilmeyişim nedeniyle de, pek zorlanmadığım bir aşama idi. Çalışmanın sınırlarını çizmek üzere kavram arayışına paralel, örnek olarak bu alanda kendini ifade eden bir müzisyen ya da müzik grubu arayışım da başladı. Bir Rock festivali organizasyonunda kendilerinden ilk kez haberdar olduğum Grup Marsis'le karşılaşmam ve duruma dair veriler toplayabileceğim en uygun fırsatın ayağıma gelmiş olduğu gerçeğini anlamamla birlikte tez yolculuğum başladı.

Öncelikle, bu yolculuk sırasında pek çok kez duraklamama, yanlış yollara sapmama ve zaman zaman yoldan çıkmama rağmen, desteğini ve birikimini benden hiçbir an esirgemeyerek tekrar ana yola dönmemi sağlayan danışmanım Doç. Dr. İbrahim Yavuz Yükselsin'e teşekkürlerimi sunarım.

Karşılaştığım ilk andan itibaren alçakgönüllülükleri ve yardımseverlikleri ile yolculuğumu kolaylaştıran ve hatta yön veren Grup Marsis üyeleri, Çağatay, Ceyhun, Evren, Mustafa Gökay, Korhan ve Yaşar Kadir'e, ihtiyaç duyduğum anlarda benden desteğini esirgemeyen değerli çalışma arkadaşlarım ve okul müdürüm Doğan Öztürk'e, her ihtiyacım olduğunda yardımına koşan Emre'ye, Yener, Şeyda, Mehmet, Aykut'a ve tüm dostlarıma, desteğini daima hissettiğim canım aileme yürekten teşekkür ediyorum.

Ve son olarak, çalışmamın en başında yolculuğumun bir ucundan beni yakalayan ve sonuna kadar benimle yürüyen, yaşamım boyunca da yürümesini dilediğim sevgili eşim, değerli müzisyen Ahmad Hani'ye ve içimdeki minik kelebeğe sonsuz teşekkürler... İyi ki yaşamımdasınız...

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
YEMİN METNİ	ii
TUTANAK.....	iii
YÖK DÖKÜMANTASYON MERKEZİ VERİ FORMU	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xv
EKLER LİSTESİ	xvi
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

‘KÜLTÜREL KARIŞIM’I TANIMLAYICI BİR KAVRAM OLARAK SENKRETİZM

1.1. ‘Senkretizm’	4
1.2. Karışımı İfade Etmede Kullanılan Diğer Terimler.....	7
1.2.1. Kreolleşme	8
1.2.2. Mestizo/Mestizaje	8
1.2.3. Füzyon	9
1.2.4. Melezlik	9

1.3. Kültürel Senkretizm.....	10
1.4. Küreselleşmenin Senkretik Oluşumlardaki Etkisi.....	11

2. BÖLÜM

KARADENİZ ROCK'IN TARİHSEL ZEMİNİ

2.1. Rock Müzik'in Senkretik yapısını Oluşturan Türler	15
2.1.1. Blues, Caz ve Rock'n Roll	15
2.1.2. Reggea ve Folk Rock.....	17
2.2. Senkretik Bir Model Olarak Anadolu Pop/Rock	19
2.3. Senkretik Karadeniz Rock'ı Hazırlayıcı Ortam: Göç Olgusu	22
2.4. Karadeniz Yerel Müziği'nde Değişim ve Popülerleşme	25
2.5. Karadeniz Yerel Müziği'nin Rock'la Buluşması	29

3. BÖLÜM

KARADENİZ ROCK VE GRUP *MARSİS*

3.1. Grup <i>Marsis</i>	32
3.2. Karadeniz Rock'ın Küresel ve Yerel Bileşenleri.....	33
3.2.1. Küresel (Ana Akım Rock) Bileşenler	35
3.2.1.1. Dil, Anlatım ve Tını.....	35
3.2.1.2. Söylem	36
3.2.1.3. Giyim-Kuşam Kodları	40
3.2.2. Yerel (Karadeniz) Bileşenler	41
3.2.2.1. Dil, Anlatım ve Söylem.....	41
3.3.2.2. Tını.....	48

3.3.2.3. Davranış-Tutum ve Giyim-Kuşam Kodları.....	49
SONUÇ.....	52
EKLER.....	54
KAYNAKÇA	61
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Senkretik Kültürün Oluşumu.....	11
Şekil 2. Karadeniz Bölgesi Coğrafi ve Siyasi Haritaları	42

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Grup Marsis, Küresel ve Yerel Bileşenler Tablosu	35
Tablo 2. <i>Marsis Dağı</i> (2009) Albümünde Yer Alan Şarkılar ve Dilleri	46
Tablo 3. <i>Zamanı Geldi/Komoxtu Ora</i> (2012) Albümünde Yer Alan Şarkılar ve Dilleri	47

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1. Yıldız Teknik Üniversitesi Çevre Kulübü, Grup Marsis Söyleşi Afişi.....	39
Fotoğraf 2. Grup Marsis, Marsis Dağı (2009) Albüm Tanıtım Afişi.....	40
Fotoğraf 3. Grup Marsis, Rize Konseri.....	41
Fotoğraf 4. Grup Marsis, “horon oynarken”, Rize Konseri.....	50
Fotoğraf 5. Grup Marsis, Rize Konseri.....	50

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Albüm Kapakları.

Ek 2. Lazca, Gürcüce, Doğu Karadeniz Şivesi ve Hemşin Ağzı Şarkı Sözü Örnekleri.

Ek 3. Audio CD: Müziksel Örnekler

Ek 4. Video CD: Görsel-İşitsel Örnekler